

สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท
**Conditions of participatory academic administration of educational
institutions under the Special Education Administration Office
of Chainat Province.**

รัตนกรณ์ พิมพ์พิลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
Ratnakhon Phimphily
Chandrakasem Rajabhat University, Thailand
E-mail1: ratnkrn12@gmail.com

Received: March 2, 2024; Revised: March 29, 2024; Accepted: March 31, 2024

บทคัดย่อ

การบริหารการศึกษาก็เป็นเรื่องสำคัญเช่นเดียวกัน เนื่องจากการศึกษามีส่วนช่วยในการที่ช่วยพัฒนาคนในชาติทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การวางแผนการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงงานและบทบาทของการศึกษาให้ครอบคลุมทุกด้าน วัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) เพื่อเสนอแนวการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในการทำงาน แสดงความยินดี ยอมรับเห็นชอบในการทำงานซึ่งกันและกัน 2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรมีการช่วยเหลือ เพื่อพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จ และ 3) การอบรมจิตใจ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมพัฒนา มีการรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การให้คำแนะนำ ให้ความรู้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน

ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ คือ การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการต่าง ๆ โดยการให้ทาน การเสียสละ การเอื้อเฟื้อ การแบ่งปัน การให้ทานด้วยจิตใจที่ดีงาม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยการประพาสสุจริต การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ พัฒนาปัญญา การฟัง การอ่าน การรับข่าวสารข้อมูลเรื่องราวที่ดีงามและเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

สรุปโดยย่อ การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนแนวทางการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษา ต้องมีการแสดงความยินดี ยอมรับเห็นชอบในการทำงานซึ่งกันและกัน การรักษาศีล ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมพัฒนาการรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ; สถานศึกษา; แบบมีส่วนร่วม

Abstract

Educational administration is also important. This is because education helps to develop people in the nation intellectually, emotionally, and socially so that they can live happily with others. In planning education, it is necessary to consider the work and role of education to cover all aspects. Objectives of the research 1) To study the conditions of participatory academic administration in educational institutions. Under the Office of Special Education Administration 2) To propose guidelines for participatory academic administration of educational institutions. Under the Office of Special Education Administration

research model It is a mixed methods research. During quantitative research Using survey research methods.

The research results according to objective number 1 found that the condition of participatory academic administration of educational institutions. Under the Office of Special Education Administration, overall, the average level of practice is at a high level. and when classified into each aspect The aspect with the highest average was teaching and learning management, followed by supervision within the educational institution. There is a high level of practice. As for the development of educational institution curriculum and educational measurement and evaluation There is a high level of practice. has the lowest average

The research results according to objective number 2 found that the educational institution's participatory academic administration approach Under the Office of Special Education Administration, administrators, teachers, and personnel consist of 1) administrators, teachers, and personnel. There should be opportunities for others to participate in the work. congratulate Accept and approve of each other's work. 2) Administrators, teachers and personnel There should be help. to develop work to be successful and 3) training the minds of administrators, teachers and personnel There should be training and development. There is information that is useful for work. giving advice Provide knowledge to coworkers To achieve the objectives of the work

The findings from this research are participatory academic administration. Participating in the administration of various academic affairs by giving alms, sacrificing, being generous, sharing, giving alms with a good heart. Participation in academic administration by behaving honestly Participation in academic administration By training to develop the mind, develop intelligence, listening, reading, receiving news and information that is good and beneficial to work.

Brief summary: Overall, participatory academic administration has an average level of practice at a high level. The aspect with the highest average is the teaching and learning aspect. and educational measurement and evaluation There is a high level of practice. has the lowest average As for the educational institution's participatory academic administration guidelines, there must be congratulations. Accept and approve of each other's work, maintain precepts, administrators, teachers, and personnel. There should be training to develop the ability to receive information that is beneficial to work.

Keywords: academic administration; educational institution; Participatory type

บทนำ

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เป็นแนวทางในการบริหาร การทำงานต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย หลายหน่วยงาน การมีส่วนร่วมในการทำงานไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ลงมือกระทำการโดยตรงยังสามารถเป็นผู้ที่ให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น การบริหารเพื่อให้เกิดคุณภาพทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยต่าง ๆ เป็นการพัฒนาการจัดการศึกษา ทั้งระบบ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพราะต้องเป็นผู้นำและประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุพล วังสินธุ์, 2545) การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะให้ความสำคัญในเรื่องของคนและงานควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย การทำงานเปิดโอกาสเพื่อให้ผู้ร่วมงานได้ทราบข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันวางแผน ร่วมกันทำ สอดคล้องกับ จันทราณี สงวนนาม (2553) กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้มีส่วนร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ทำให้เกิดผลดีกับสถานศึกษา

สำหรับปัญหาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนิเทศภายในสถานศึกษา เนื่องด้วยจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีน้อย แต่มีภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีจำนวนมาก และการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน งานวิชาการที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครูการศึกษาพิเศษ ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ

จำเป็นของคนพิการและผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่จังหวัดชัยนาท และรองรับผู้รับบริการที่มีความต้องการและความจำเป็นในการจัดการศึกษาพิเศษทั่วภาคกลาง

จากปัญหาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนในสถานศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท เกี่ยวกับการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนารูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษา เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาต่าง ๆ ที่จะนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยนี้ นำไปใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ทางด้านการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถาบันการศึกษาของตนเกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

การบริหารงานวิชาการเป็นหลักของการบริหารการศึกษาเพราะเป็นส่วนงานที่ดำเนินการกับผลผลิตทางการศึกษา คือ ผู้เรียน ถือเป็นงานสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารให้เกิดประสิทธิภาพเป็นตัวชี้วัดความสามารถของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

จักรกฤษ วิชา (2548) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หวน พินธุพันธ์ (2549) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ต้องมีการควบคุมดูแลการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดแบบเรียน การจัดคู่มือครู เผยแพร่งานวิชาการ การวิจัยค้นคว้า ตลอดจนจนถึงการนิเทศ

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการ การดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้บริหารต้องบริหารงาน วิชาการอย่างเป็นระบบร่วมกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่ต้องการ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการว่า หมายถึง เป็นการ จัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีคุณภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน กระบวนการหรือวิธีการดำเนินการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในการปฏิบัติงาน และทำกิจกรรม ร่วมกัน โดยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการปรึกษา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ เพื่อค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาภายในโรงเรียน ตลอดจนกำหนด ความต้องการ และการลำดับความต้องการของโรงเรียน
2. มีส่วนร่วมวางแผน เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และครูผู้สอน เข้ามา มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดกลยุทธ์ และเป้าหมายของการดำเนินงาน
3. มีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอน เข้ามามี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในการทำกิจกรรม ดำเนินงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
4. มีส่วนร่วมปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และครูผู้สอน เข้ามามีส่วน ร่วมในการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ร่วมกัน
5. มีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และ ครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
6. การมีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ และ ครูผู้สอน เข้ามามีส่วนร่วมปรับปรุงและพัฒนา

จากแนวคิดและทฤษฎีของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งทางด้านการแสดง ความ คิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิด ขึ้นกับการบริหารงานวิชาการ

ขอบข่ายงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในการบริหารวิชาการสำหรับสถานศึกษา ไว้ดังนี้ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนขอบข่ายงานวิชาการข้างต้น ในงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา มี 5 งาน ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การจัดการเรียนการสอน 3. การวัดและประเมินผลการศึกษา 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายโดยให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2) การจัดการเรียนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึง หลักในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีรายละเอียดในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำประมวลผลการสอน การจัดทำแผนการเรียน การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การสอนซ่อมเสริม การเลือกตำราเรียน และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ โดยการปฏิบัติงานนั้นผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ความรับผิดชอบ การวางแผน การปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน

3) การวัดและประเมินผลการศึกษา

จากแนวทางในการปฏิบัติในด้านการวัดผลประเมินผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะต้องดำเนินการวางแผนและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลร่วมกับครู โดยฝ่ายวิชาการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรและวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามสภาพจริง รวมทั้งการจัดอบรมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล และควบคุมติดตามการประเมินผลและนำผลการประเมินมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติการในสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูจะต้องมีความรู้เรื่องการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะเป็นวิธีการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สุกัน เทียนทอง (2546) ได้กล่าวถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามีขอบเขตอยู่ที่การแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพให้ครูมีความเป็นผู้เชี่ยวชาญปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และให้สามารถศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 24 (5) ที่ให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยมีครูเป็นผู้ปฏิบัติการวิจัย เรียกว่า ครูนักวิจัย (Teacher as Researcher) ซึ่งจะต้องมีพันธกิจ (Mission) ที่จะต้องค้นหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาต่อไป กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้ ศึกษาวิเคราะห์วิจัยการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษามาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น

5) การนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้สอนและบุคลากร ที่เกี่ยวข้องได้จัดการศึกษาให้บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและวิธีดำเนินการสอน การนิเทศเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ผู้บริหารใช้พัฒนางานวิชาการของโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติในการนิเทศการศึกษา ดังนี้ จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ การเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและการนิเทศการศึกษาใน

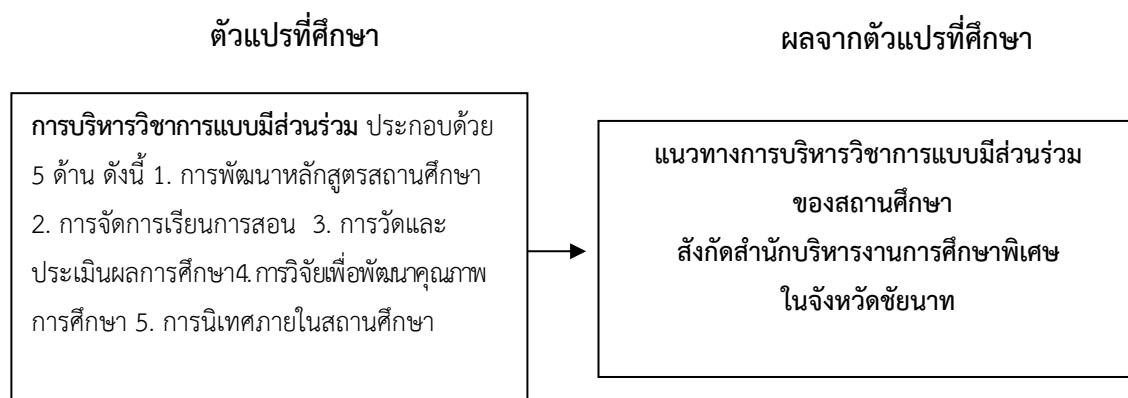
สถานศึกษา ติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา และ 5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศ การศึกษาภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา

บทบาทหน้าที่ของสำนักการบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักการบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นสำนักตามกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีอำนาจหน้าที่ของสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ คือจัดทำ ข้อเสนอแนะนโยบายและแผนการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อคนพิการ และ ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประเมินและรายงานผล ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ และ ผู้ด้อยโอกาส จัดระบบสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษา สำหรับคนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคน พิการและผู้ด้อยโอกาส ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการปฏิบัติงาน ร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย ตามพระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับงาน เลขานุการของคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาสำหรับคนพิการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการใน สถานศึกษา รวมทั้งประเมินและรายงานผลต่อ คณะกรรมการสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการ เรียนร่วมแก่คนพิการในเขตพื้นที่ รับผิดชอบอย่างทั่วถึงมีคุณภาพวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของคน พิการผลิต วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาของ คนพิการ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสรรเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการ ของ กองทุนส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษาสามารถผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ออกแบบแนวทางการศึกษา โดยการศึกษาในทางภาคทฤษฎี ที่สอดคล้องกับการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research Methods) ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถาม และวิจัยเชิงคุณภาพ แนวทางการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้ทราบแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดชัยนาท จำนวน 4 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารจำนวน 14 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 340 คน ประชากรรวมทั้งสิ้น 354 คน (ข้อมูลประจำปีการศึกษา 2564)

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดชัยนาท จำนวน 4 โรงเรียน โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนตามขนาด

ของโรงเรียนและสัดส่วนของประชากร โดยมีผู้บริหาร จำนวน 13 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 181 คน กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 194 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 4 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนิเทศภายในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scales) มีตัวเลือก 5 ระดับ

โดยกำหนดให้คะแนน 5 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คะแนน 3 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย คะแนน 1 หมายถึง มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview guide) สำหรับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 194 ชุด โดยกระจายกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดชัยนาท การเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล และเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ 2) ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ใช้สถิติวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวมและรายด้านตามแนวคิดเกณฑ์แปลความหมายของค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51–5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51–4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ

มาก ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51–3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51–2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00–1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ต่อแนวทางการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท ซึ่งประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในการปฏิบัติงาน และทำกิจกรรมร่วมกัน คือ มีส่วนร่วมในการปรึกษา วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนา ซึ่งต้องอาศัยการให้ การเสียสละ การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในการทำงาน การพลอยชื่นชมหรือแสดงความยินดี ยอมรับเห็นชอบในการทำงานของกันและกัน การประพฤติสุจริต มีความสัมพันธ์ที่ดี ไม่เบียดเบียนกัน มีการช่วยเหลือ บริการ ขวนขวายในกิจกรรมการทำงาน เพื่อพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งต้องมีการฝึกอบรมพัฒนา มีการรับข่าวสารข้อมูลเรื่องราวที่ตึงาม และเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การให้คำแนะนำ ให้ความรู้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารวิชาการ โดยการมีส่วนร่วมในการปรึกษา วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับการบริหารวิชาการ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการนำหลักสูตรไปบริหารจัดการในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระหนูกัน กตคุโณ (ฤวิเศษ) (2558)

ได้ทำการการศึกษาการสร้างบารมี ของชาวบ้านหนองแวงตอตั้ง ตำบลคึมชาด อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า การสร้างบารมีประกอบด้วย ด้วยการให้ปันสิ่งของมีเป้าหมายระดับต้น คือ สิ่งที่ได้ในปัจจุบัน เป้าหมายระดับกลาง เป็นประโยชน์เมื่อละโลกนี้ไปแล้ว และเป้าหมายขั้นสูงสุด คือ การอยู่จบพรหมจรรย์ ไม่มีกิจที่จะต้องทำอีก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในการปฏิบัติงาน และทำกิจกรรมร่วมกัน คือ มีส่วนร่วมในการปรึกษา วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนา ซึ่งต้องอาศัยการให้ การเสียสละ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในการทำงาน การได้ชื่นชมหรือแสดงความยินดี ยอมรับเห็นชอบในการทำงาน ของกันและกัน การประพฤติสุจริต มีความสัมพันธ์ที่ดี ไม่เบียดเบียนกัน มีการช่วยเหลือ บริหาร ขวนขวายในกิจกรรมการทำงาน เพื่อพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งต้องมีการฝึกอบรมพัฒนา มีการรับข่าวสาร ข้อมูลเรื่องราวที่ดั่งงามและเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การให้คำแนะนำ ให้ความรู้ แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงาน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิตประสงค์ ทัศนะนันต์ (2564) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล” ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผลมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร การมีส่วนร่วมโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานวิชาการ

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท ได้ผู้วิจัยพบองค์ความรู้ใหม่แสดงตามแผนภาพ ดังนี้

คำอธิบายขององค์ความรู้ใหม่

แนวทางการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1) การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการต่าง ๆ โดยการให้ การเสียสละ การเอื้อเพื่อ การเผื่อแผ่ การแบ่งปัน การให้ทานด้วยจิตใจที่ดั่งงาม การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในการทำงาน การอนุโมทนาส่วนบุญ โดยพลอยชื่นชมหรือแสดงความยินดี ยอมรับเห็นชอบในการทำงานของผู้อื่น การให้ทาน มีวัตถุประสงค์สำคัญในการคลายความตระหนี่ ลดความเห็นแก่ตัว ละลายความโลภในจิตใจมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความใส สว่าง สะอาดของจิตใจขึ้นมา

2) การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้วยการประพาสสุจริต คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการต่าง ๆ โดยการประพาสสุจริต การรักษาศีล มีความสัมพันธ์ที่ดี เกื้อกูล ไม่เบียดเบียนกัน การมีความอ่อนโยน สุภาพอ่อนน้อม ให้เกียรติกัน เคารพยกย่องท่านผู้มีความเป็นผู้ใหญ่ ผู้สูงด้วยคุณธรรมความดี การมีกิจกรรมทางดงาม ตามวัฒนธรรมประเพณี การช่วยเหลือ รับใช้ บริการ ขวนขวายในกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อพัฒนางานให้ประสบความสำเร็จ

3) การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมด้วยการพัฒนาจิตใจ คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการต่าง ๆ โดยการฝึกอบรมพัฒนาจิตใจ พัฒนาปัญญา การฟัง การอ่าน การรับข่าวสารข้อมูลเรื่องราวที่ดีงามและเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน การให้คำแนะนำ ให้ความรู้แก่ผู้ร่วมปฏิบัติงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของงาน

สรุป

สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษของจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วน แนวทางการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในการปฏิบัติงาน และทำกิจกรรมร่วมกัน คือ มีส่วนร่วมในการปรึกษา วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนางานวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรร่วมกันปรับใช้ และพัฒนาในด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดความสำเร็จด้านวิชาการ

2) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรร่วมกันนำการวิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

3) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรร่วมกันพัฒนาการจัดทำรายงานผลการวัดและประเมินผลการศึกษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

4) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรมีการติดตามประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการจัดเรียนการสอนของสถานศึกษา

5) ผู้บริหารควรให้การอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องพัฒนาการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเรื่องการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ด้านอื่น ๆ
- 2) ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำทางการบริหารวิชาการ การพัฒนาการบริหารวิชาการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จักรกฤษ วิชา. (2548). *เอกสารประกอบรายวิชาการบริหารงานวิชาการ*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่
- จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: สำนักพิมพ์ บั๊ค พอยท์.
- จิตประสงค์ ทัศนันต์. (2564). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 9 (3), 1202-1216.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร
- พระหนุกกัน กตคุโณ (ฤวิเศษ). (2558). การศึกษาการสร้างบารมี ของชาวบ้าน หนองแวงตอตั้ง ตำบลคึมชาด อำเภอนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารธรรมทรรศน์*. 14 (3), 163-173.
- สันติ บุญภิรมย์ (2552). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์พับลิเคชั่น.
- สุกัญ เทียนทอง. (2546). *การบริหารการจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: บั๊ค พอยท์.
- สุพล วังสินธ์. (2545). การจัดทำแผนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. *สารพัฒนาหลักสูตร*. 12 (114), 5-9.
- หวน พินธุพันธ์. (2549). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.